

**SPECIAL:
VAN SIGNAAL NAAR
SYSTEEMVERANDERING**

**POLITISEREND WERKEN
ALS ANTWOORD
OP DRUK VAN BOVENAF**

**MIDDEVELDFORUM
OOST-VLAANDEREN
BUNDELT DE KRACHTEN**

In gesprek:
Samen weerwerk bieden: politiserend werken als antwoord op druk van bovenaf

Middenveldorganisaties voelen de druk van verstrakkend lokaal beleid. Coördinator Bart Van Bouchaute waarschuwt voor de gevolgen, maar ziet ook lichtpuntjes.

Samen werkt:
Samen sterker: Middenveldforum Oost-Vlaanderen bundelt de krachten

Zeven Oost-Vlaamse partners slaan de handen in elkaar. Een krachtig antwoord op het groeiende ingrijpen van lokale besturen, die almaar strengere eisen stellen of resoluut kiezen voor andere samenwerkingen.

Colofon

Magis is het externe infomagazine van CAW Oost-Vlaanderen. Het blad verschijnt driemaandelijks. Jaargang 12, nummer 2.

Redactie: Geert Hillaert – Alain Slock
Peter Vercauteren - Noël Callebaut
Kathy Bleck - Marco Baeten
Lay-out: One Advertising – www.one-advertising.be
Copywriting: Christine Bonheure, Magelaan
Foto's: istock en getuigenissen

Informatie in verband met abonnementen:
communicatie@cawoostvlaanderen.be

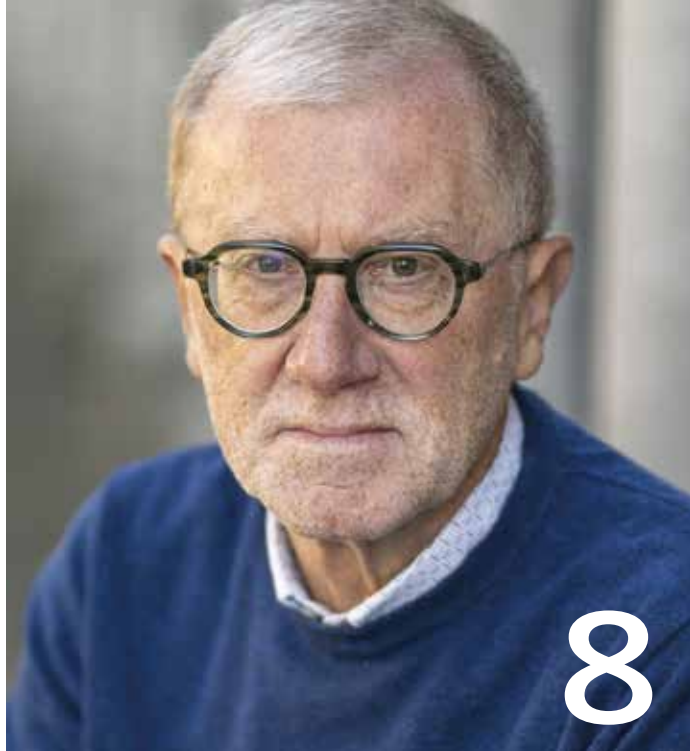
V.U. Geert Hillaert, CAW Oost-Vlaanderen vzw,
Visserij 153, 9000 Gent
Ondernemingsnummer 0508 774 601 - RPR Gent

Editoriaal

Stel je even voor: een zaal vol mensen die elkaar voordien niet kenden. Ze delen allen hetzelfde verlangen. Allen willen ze een rechtvaardige samenleving. Ze luisteren naar elkaars verhalen, stellen kritische vragen, botsen soms, maar zoeken altijd opnieuw verbinding. Dat is de kracht van het middenveld. En dat is ook de kracht van politiserend werken.

In deze editie van ons magazine zoomen we in op precies dat:

Nieuws: Middenveld onder druk: dreigende wolken boven een sterke traditie

Van lokale uitdagingen tot mondiale trends: Filip De Rynck en collega's onderzochten de staat van het Vlaamse middenveld. Hun bevindingen? Verhelderend én verontrustend.

politisering. Niet als vaag containerbegrip, maar als iets wat leeft, wat schuurt én wat moed vraagt. Als een manier van werken waarbij we de status quo niet zomaar aanvaarden, maar durven bevragen, om mee te bouwen aan een samenleving waarin iedereen meetelt.

Het Middenveldforum Oost-Vlaanderen is daar een levend bewijs van. Door organisaties samen te brengen rond inclusie, solidariteit en democratie, versterken ze niet alleen elkaars stemmen, maar zetten ze ook thema's op de kaart die anders onder de radar zouden blijven. Ze

maken zichtbaar wat te vaak onzichtbaar blijft. En vooral: ze geloven in de kracht van burgers om het verschil te maken. Niet morgen. Vandaag.

Wat ons CAW zelf al heeft uitgevoerd om daarin tegemoet te komen? Dat lees je in ons jaarverslag over 2024, op pagina's 12 en 13. Of, alleszins, een voorproefje van wat er precies in staat. Een QR-code leidt je naar de volledige versie. Gloednieuw in deze editie: we geven ook een kijkje achter de schermen, naar de mensen die onze hulpverlening mee mogelijk maken. Dat doen we met een podcastreeks van meer dan tien afle-

ringen! Omdat podcasts beluisteren niet voor iedereen vanzelfsprekend is, bieden we ook een uitgeschreven versie van alle afleveringen aan. Zo zorgen we ervoor dat iedereen onze collega's kan 'horen', of dat nu met de oren of met de ogen is.

Veel leesplezier!

Geert Hillaert
Algemeen directeur
CAW Oost-Vlaanderen
geerthillaert@cawoostvlaanderen.be

VERDER IN DIT NUMMER:

9

Achter de schermen
Zijn we als CAW te braaf?

10

SPECIAL: van signaal naar systeemverandering
Waarom sociale rechtvaardigheid een proces is en niet een eindpunt

12

Jaarverslag
Sleutels tot 10 jaar succes: ons jaarverslag 2024

14

Project in de kijker
Een uniek boek voor kinderen in nood

15

Column: Opgeklopt
Iedereen verdient een thuis

16

Cliënt vertelt
"Luisteren is goud waard"

Samen weerwerk bieden: politiserend werken als antwoord op druk van bovenaf

Waar het lokaal beleid verstrakt, ontstaat spanning voor middenveldorganisaties. Bart Van Bouchaute, coördinator van het onderzoeksplatform 'Politisering van/in het sociaal werk' en mee aan de wieg van het Middenveldforum Oost-Vlaanderen, maakt zich zorgen. Tegelijk blijft hij hoopvol. "We hebben in Vlaanderen gelukkig nog ruimte om maatschappelijk vorm te geven. Maar we moeten die ruimte wel bewaken."

Van incident naar initiatief

Aanleiding voor het Middenveldforum Oost-Vlaanderen waren concrete incidenten: plots stopgezette samenwerkingen met een middenveldorganisatie, bemoeienissen met het personeelsbeleid of een verbod op meertalige communicatie. "We wilden af van het reageren op dit soort voorvallen zonder vooraf uitgedachte aanpak," vertelt Bart. "In plaats van klappen individueel op te vangen, hebben het CAW, SAAMO, Avansa en andere middenveldorganisaties samen nagedacht over een gedeelde visie op de rol van het middenveld in het lokaal

beleid. Het doel? Stevige basisprincipes formuleren én elkaar versterken." Door elkaar te steunen, voorkomen ze dat organisaties tegenover elkaar uitgespeeld worden of onder druk buigen.

Een buffer tegen verdrukking

Volgens Bart ervaren middenveldorganisaties deze druk op twee manieren: enerzijds wordt hun formele positie herleid tot pure uitvoering van overheidsbeleid, anderzijds wordt ook hun inhoudelijke werking onder druk gezet. "We merken een toenemende vorm van bestuurlijke controle en zelfs intimidatie. Kijk naar Vrede vzw dat werd aangepakt omwille van een standpunt over Palestina – iets wat nochtans perfect binnen hun opdracht past om het publieke debat te voeden." Gelukkig zijn er in Vlaanderen nog buffers die optreden tegen die intimidatie of willekeur van lokale besturen: "We hebben twee bestuurslagen en decreten die de autonomie van het middenveld beschermen. Dat maakt onze slagkracht groter. Maar we mogen niet naïef zijn: we dreigen ter-

Bart Van Bouchaute

rein te verliezen. Het is nu dat we onze positie moeten hertekenen.”

Politiserend werken is geen luxe

“Sociaal werk is meer dan problemen oplossen. Het heeft ook de opdracht onrecht te benoemen, publieke kwesties aan te kaarten en de samenleving mee vorm te geven,” stelt Bart. Toch wordt die rol steeds moeilijker.

“In Nederland is opbouwwerk bijna volledig afhankelijk geworden van de lokale overheid die kiest aan welke organisatie ze een project toevertrouwen, vaak is dat een commerciële partner. In Vlaanderen kunnen organisaties nog met eigen middelen politiserend blijven werken, los van politieke grillen. Maar dat vereist waakzaamheid én samenwerking.” Daarom wil het forum onder meer basisartikelen opnemen in convenanten, met garanties rond mensenrechten, autonomie en inspraak. Die artikelen vormen tegelijk een houvast én een uitnodiging tot dialoog.

Democratie vraagt zoveel meer dan krachtig leiderschap

Volgens Bart ligt de kern van het probleem bij een groeiende tendens naar autocratisch bestuur op lokaal niveau.

“Schepencolleges trekken almaar meer macht naar zich toe. Gemeenteraadsleden hebben amper tijd of middelen om hun controlerende taak op te nemen. Daardoor ontbreekt een gezonde tegenmacht.” Toch ziet hij ook kansen. “Er is altijd oppositie. Het middenveld kan die informeren, voeden en ondersteunen.” En dat is nodig, want het lokale politieke niveau evolueert stilaan richting ‘krachtig leiderschap’, met minder inspraak. “We moeten niet alleen onszelf organiseren, maar ook het lokale bestuur mee in vraag durven stellen. Democratie vraagt meer dan efficiëntie – ze vraagt dialoog.”

Waakzaam maar hoopvol

“Er zijn meer dan 130 genderorganisaties actief in Vlaanderen. In Hongarije zijn dat er nul. Dat verschil zegt veel,” besluit Bart. “We hoeven dus niet pessimistisch te zijn. Vlaanderen is nog steeds rijk aan een kritisch, divers en geëngageerd middenveld, zelfs in zoverre dat in Nederland nu over ons als ‘Gidsland Vlaanderen’ wordt gesproken.” Tegelijk waarschuwt hij: “Het is geen kommer en kwel, maar we mogen niet toelaten dat wat het middenveld doet op een sluipende wijze verdwijnt. Anders stellen we binnen tien jaar vast dat we met de gebakken peren zitten.”

Samen sterker: Middenveldforum Oost-Vlaanderen bundelt de krachten

De ruimte voor middenveldorganisaties in Vlaanderen staat onder druk. Lokale besturen grijpen vaker in op de autonomie van organisaties, stellen steeds strengere eisen of kiezen resoluut voor andere samenwerkingen. Vanuit die groeiende bezorgdheid bundelden zeven partners in Oost-Vlaanderen de krachten in een nieuw initiatief: het Middenveldforum. Barbara Beusaert (CAW Oost-Vlaanderen) en Geertje Franssen (SAAMO Oost-Vlaanderen) vertellen over het hoe, wat en waarom van dit forum dat op 27 maart officieel gelanceerd werd.

Waarom dit forum nodig is

De aanleiding is duidelijk: het middenveld voelt zich in toenemende mate onder druk gezet. “We krijgen minder autonomie en minder vertrouwen”, vertelt Geertje Franssen. “Sommige lokale besturen zien ons niet langer als volwaardige partners, maar als pure uitvoerders van

hun beleid.” Dat spanningsveld raakt aan de kern van het middenveld: bruggen bouwen tussen burger en beleid met oog voor sociale, democratische en politieke betrokkenheid. Een aantal incidenten, zoals het eenzijdig stopzetten van een convenant met SAAMO door het gemeentebestuur van Denderleeuw, vormden de concrete aanleiding voor deze actie. “We wilden niet langer ieder op ons eiland reageren op zulke situaties, maar samen een sterk signaal geven.”

Van frustratie naar samenwerking

Na de eerste contacten tussen SAAMO en CAW groeide het idee om een breder samenwerkingsverband op te zetten. “We zijn gaan kijken wie we konden betrekken om ons verhaal te verbreden,” aldus Barbara Beusaert. De kernpartners zijn zeven sterke spelers: CAW Oost-Vlaanderen, SAAMO, Lejo, Avansa regio Gent en Centraal Vlaanderen, Netwerk tegen Armoede en De Knoop. Ook het onderzoeksplatform ‘Politisering van/in het sociaal

Barbara Beusaert

werk' van de Associatie Universiteit Gent is als partner betrokken. "Ze kunnen ons met hun academische expertise versterken en helpen om strategisch te denken." Het doel? Elkaar ondersteunen, ervaringen delen en met één stem spreken naar lokale besturen.

Samen bouwen aan duidelijke afspraken

Het forum ontwikkelde vier duidelijke doelstellingen: het middenveld positief in beeld brengen, samen beleid maken, opkomen voor gedeelde waarden, en krachten en expertise bundelen. Als eerste concrete actie werden juridisch onderbouwde ontwerp-artikels opgesteld die organisaties kunnen opnemen in hun samenwerkingsovereenkomsten met lokale besturen. "We willen duidelijk maken waar we voor staan", zegt Geertje, "zoals het respecteren van mensenrechten, of het weigeren van opdrachten die onze kernwaarden schenden." Dergelijke ontwerp-artikels vormen een kader dat eventuele conflicten kan voorkomen én de autonomie van het middenveld kan bewaken. Cruciaal is dat het geen eenzijdig verhaal wordt: ook lokale besturen worden uitgenodigd zich mee te engageren en er samen voor te gaan. Dialoog en een gedeelde, oplossingsgerichte houding vormen daarbij de sleutel: ze maken samenwerking mogelijk, ook wanneer het schuurt.

Geertje Franssen

De kick-off: veelbelovend maar met werk aan de winkel

Op 27 maart werd het forum officieel gelanceerd. Vijftig organisaties tekenden present, samen met enkele lokale besturen en Vlaamse steunpunten. Naast het voorstellen van de basisprincipes was er ook een inspiratiegesprek met onder meer emeritus hoogleraar Filip Derynck, middenvelder Danny Jacobs en politica Stefanie D'Hose. In verschillende dialoogtafels werd er nagedacht over de toekomst van het forum. "Sommige organisaties willen actief meewerken, andere volgen liever vanop afstand. Maar dat is oké. We groeien stap voor stap. Belangrijk is dat we iedereen meenemen in het verhaal," zegt Barbara.

En nu? Naar een sterk, solidair netwerk

Drie werfprojecten vormen nu het vervolgtraject: de basisprincipes verfijnen en juridisch nog sterker onderbouwen, nadenken over hoe we ons regionaal beter kunnen organiseren om sneller te schakelen bij nieuwe spanningen of conflicten en expertisebevordering van middenveldorganisaties in relatie tot lokale besturen. "We willen een netwerk uitbouwen dat snel kan reageren én structureel samenwerkt", besluit Geertje. "Zodat we als middenveld niet tegenover elkaar, maar naast elkaar staan."

Middenveld onder druk: dreigende wolken boven een sterke traditie

Het Vlaamse middenveld is uniek in zijn diversiteit en verankering. Toch tekenen zich wereldwijd en lokaal tendensen af die deze civiele ruimte – de vrijheid om op te komen voor je overtuigingen – onder druk zetten. Filip De Rynck, emeritus professor aan UGent, onderzocht samen met collega's in opdracht van Socius hoe het middenveld in Vlaanderen evolueert en bundelde de inzichten in een kennisdossier.

Uniek maar kwetsbaar

In Vlaanderen zetten honderden organisaties zich in voor uiteenlopende maatschappelijke doelen, vaak met overheidssubsidies. Hun autonomie is historisch gegroeid, maar is niet vanzelfsprekend. "In sommige landen worden middenveldorganisaties actief beperkt," waarschuwt De Rynck. "In Vlaanderen nog niet, maar we zien verschuivingen."

Voor het onderzoek 'Middenveld onder druk' analyseerden De Rynck en zijn collega's internationale tendensen en spraken ze met meer dan twintig Vlaamse organisaties. Uit die gesprekken blijkt dat middenveldorganisaties steeds vaker druk ervaren, zowel politiek als maatschappelijk.

Meer controle, minder ruimte

Overheden trachten steeds meer grip te krijgen op gesubsidieerde organisaties. "Vooral activistische vzw's worden strenger gecontroleerd", zegt De Rynck. "Er wordt steeds vaker gewerkt met projectsubsidies in plaats van structurele steun. Dat zorgt voor minder zekerheid en maakt organisaties kwetsbaarder voor politieke veranderingen."

Ook sociale media spelen een grote rol. Kritische stemmen krijgen vaker te maken met haatreacties en bedreij-

gingen, waardoor zelfcensuur dreigt. "Een klimaat waarin organisaties vrezen voor repercussies, belemmert een gezonde democratie," stelt De Rynck.

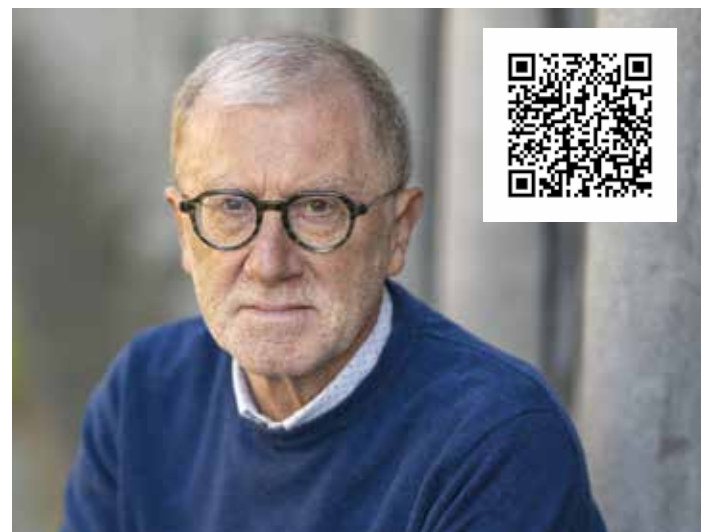
Debat is nodig

Het kennisdossier moet het debat hierover aanwakkeren, zowel binnen het middenveld als op politiek niveau. "Onze civiele ruimte is een kernpijler van de democratie," besluit De Rynck. "Als we ze willen behouden, moeten we waakzaam blijven."

Een van de pijnpunten die aandacht vraagt, zijn de GAS-boetes. Strenge regels rond bijvoorbeeld betogingen kunnen een verlamdend effect hebben op organisaties die opkomen voor bepaalde groepen of thema's. "Het parlement moet hierover in debat gaan, zodat fundamentele vrijheden zoals protest en meningsuiting niet sluipenderwijs worden ingeperkt."

Meer info?

Scan de QR code.

Filip De Rynck

Zijn we als CAW te braaf?

Els Van Den Berghe, teamverantwoordelijke bij CAW Aalst, volgt de opleiding 'politiserend werken in de sociale sector' om haar rol als brugfiguur tussen hulpverlening en beleid verder te versterken. In dit interview deelt ze haar inzichten over hoe het CAW structureel onrecht kan signaleren én er daadkrachtiger mee aan de slag kan gaan – zowel buiten als binnen de eigen organisatie.

"Ik las een mail waarin stond dat we als CAW wilden deelnemen aan zo'n opleiding. Ik heb me kandidaat gesteld om twee redenen: ten eerste omdat ik CAW-ankerfiguur ben in de regio Aalst voor de beleidsmakers, en ik wou daarom wat meer input krijgen over contacten met politici. Een tweede reden was omdat ik als teambegeleider vooral bezig ben met het ondersteunen van medewerkers in individuele trajecten, maar dat individueel hulpverleningswerk heeft maar waarde als je ook aan de structurele oorzaken van een probleem iets doet. Ik wil mijn medewerkers ondersteunen zodat ze meer alert zijn voor de structurele zaken die niet vlot lopen in de hulpverlening en waar zij steeds opnieuw tegenaan botsen."

Hoe is de opleiding opgebouwd?

"De eerste dag was een algemene inleiding over het thema. Op dag twee behandelden we praktijkvoorbeelden, ook met aandacht voor de drempels en moeilijkheden. Dag drie en vier waren gewijd aan filosofen die elk op hun manier kijken naar onrechtvaardigheid in de samenleving. De rest van de opleiding gaat terug over de praktijk: op microniveau binnen de organisatie, op mesoniveau, en op macroniveau. We gaan ook organisaties bezoeken die acties doen vanuit de klimaatbeweging. En tot slot is er een verwerkingsmoment voor de deelnemers." We krijgen heel wat interessante input. Zelf neem ik mee dat we binnen het CAW de discussie moeten voeren

over hoe wij omgaan met onrechtvaardigheid. De dingen die we buiten de organisatie detecteren, maar ook de vaste kaders die intern bij de medewerkers ongenoegen veroorzaken. Wat mij opvalt is dat het CAW een vorm van signaleren heeft, die wel werkt en op een hoger niveau opgepikt wordt, maar dat we steeds kiezen voor dialoog en overleg, en niet voor actie. Volgens de definitie van politiserend werken moet je die onrechtvaardigheden zichtbaar maken, maar op een manier die verstorend werkt, en niet door gewoon in dialoog te gaan."

Zijn we te braaf?

"Dat is de vraag die zich stelt. Dit heeft natuurlijk te maken met het feit dat het ook om subsidiërende overheden gaat, maar in onze waarden staat ook 'onafhankelijkheid'. Als wij als CAW meedoen met acties gaat het vaak iets wat door een andere organisatie is opgezet, zoals 'De Woonzaak'. We zijn nochtans goed geplaatst om uitsluitingsmechanismen te detecteren en te signaleren, maar als ik het volgens de definitie van de opleiding be kijk, zijn wij inderdaad te braaf."

Sociale rechtvaardigheid is een proces, geen eindpunt

Politisierend werken is geen losse opdracht binnen het sociaal werk, maar een fundamenteel onderdeel ervan. Dat blijkt duidelijk uit dit gesprek met Mieke Van Durme, beleidscoördinator bij het CAW. Vanuit haar jarenlange ervaring vertelt ze hoe het CAW structurele signalen opvangt en hiermee actief probeert te wegen op het beleid. Of het nu gaat om het rechtendiscours, detentie of vrouwenrechten: telkens opnieuw zoekt het CAW naar manieren om structurele verandering te realiseren.

Ben je akkoord met de stelling dat politiserend werken in het DNA van elke welzijnswerker zit?

“In de opleiding sociaal werk werden we doordrongen met de visie dat we meer moeten doen dan alleen het individueel probleem van de cliënt oplossen. Omdat we heel veel capteren en heel veel te horen krijgen, en door de aard van ons werk ook weten waar mensen structureel tegenaan lopen, wordt er toch verwacht dat we met die individuele signalen ook structureel aan de slag gaan. En het is niet omdat we één probleem aangepakt hebben, dat we levenslang met diezelfde oplossing aan de slag kunnen blijven. We mogen niet tevreden blijven met de structurele oplossingen die er misschien komen, want de samenleving verandert voortdurend dus we moeten flexibel genoeg zijn om daarmee om te gaan.”

Kan je een voorbeeld geven waar het CAW succesvol was in beleidsbeïnvloeding?

“Waar we zeker een bijdrage geleverd hebben is in heel het verhaal van het rechtendiscours: de overtuiging dat we door problemen op te lossen tegelijkertijd ook

meer rechten genereren, en dat dit de basis is om in de samenleving uiteindelijk toch alles krijgen waar je recht op hebt. Heel het verhaal van de rechtendetectie, en vooral aandacht hebben voor wat die rechten op langere termijn genereren, daar denk ik wel dat we een belangrijke bijdrage toe geleverd hebben. Dat is natuurlijk niet voldoende, want rechten detecteren is één zaak, maar je moet natuurlijk ook de toegang verkrijgen tot die rechten, en op dat vlak is er nog werk aan de winkel.”

Heeft het CAW ook geen voortrekkersrol gespeeld bij vrouwenrechten en in de visie op intra-familiaal geweld?

“Ja, bijvoorbeeld door de oprichting van de vluchthuizen vanuit gans het discours van kwetsbaarheid en het feit dat vrouwen minder rechten hadden. Ze hadden nauwelijks mogelijkheden om uit hun uitzichtloze situatie te ontsnappen, dus ik denk inderdaad dat we hier een bijdrage in geleverd hebben. De vluchthuizen zijn er ook gekomen met de steun van de vrouwenemancipatiebeweging, maar ook hier is het werk nog niet af. We moeten nog een stapje verder durven gaan. Ook hier moeten we het trachten in te passen in de veranderende samenleving, en vermijden dat men alleen maar vrouwen wil beschermen omwille van hun kwetsbaarheid.”

Bij welke recente problemen zijn beleidsaanpassingen noodzakelijk?

“Als ik kijk naar de thema's waar ik voor verantwoordelijk ben, is dat zeker het geval bij detentie. Iedereen is er van overtuigd dat detentie de ultieme remedie is om dingen in onze samenleving weer goed te krijgen, en om mensen die iets mispeuterd hebben weer op het goede spoor te

brenghen. Een laatste toevlucht omwille van de nadelen en neveneffecten. Criminologen hebben hier al boeken vol over geschreven. Maar als ik dan kijk hoe wij op dit moment omgaan met onze gevangenen en onze gedetineerden, dan strookt dat daar absoluut niet mee. Dat gaat dan niet alleen over de overbevolking in de gevangenis, maar ook over de omstandigheden waarin we mensen opsluiten. Geïnterneerden horen bijvoorbeeld echt niet thuis in de gevangenis. Maar we sluiten mensen ook op, en denken pas kort voor ze terug vrijgelaten worden aan hun re-integratie. Eigenlijk moet re-integratie starten vanaf de eerste dag dat iemand in gevangenis zit. Je ziet ook dat alternatieven zoals detentiehuisen er wel met mondjesmaat komen, maar dat er op dat vlak nog veel werk aan de winkel is."

"We mogen niet tevreden blijven met de structurele oplossingen die er misschien komen, want de samenleving verandert voortdurend dus we moeten flexibel genoeg zijn om daarmee om te gaan."

Wat doen we zelf om op dit vlak het beleid te sensibiliseren?

"In de mate van het mogelijke proberen we dit telkens te signaleren. Niet alleen op basis van individuele signalen maar ook systematisch, bijvoorbeeld via ons jaarverslag (n.v.d.r.: meer info over het jaarverslag op pagina's 12 en 13). We proberen ook in te zetten op innovatieve projecten om een antwoord te bieden op de signalen die we al zolang geven, door te bewijzen dat die alternatieve aanpak werkt.

Wat we momenteel doen met het OTIS-project (Ondersteuning bij Terugkeer In de Samenleving) vind ik hier een mooi voorbeeld van. OTIS is een Europees project, en we hebben de voorbije twee jaar de kans gekregen om het theoretisch te onderbouwen. We hebben het experiment kunnen vertalen naar de praktijk, en suggesties gedaan over wat beter kon. We maken een koppeling tussen

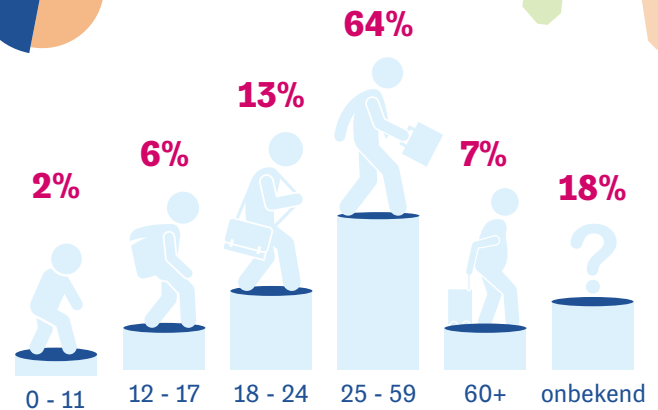
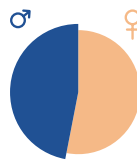
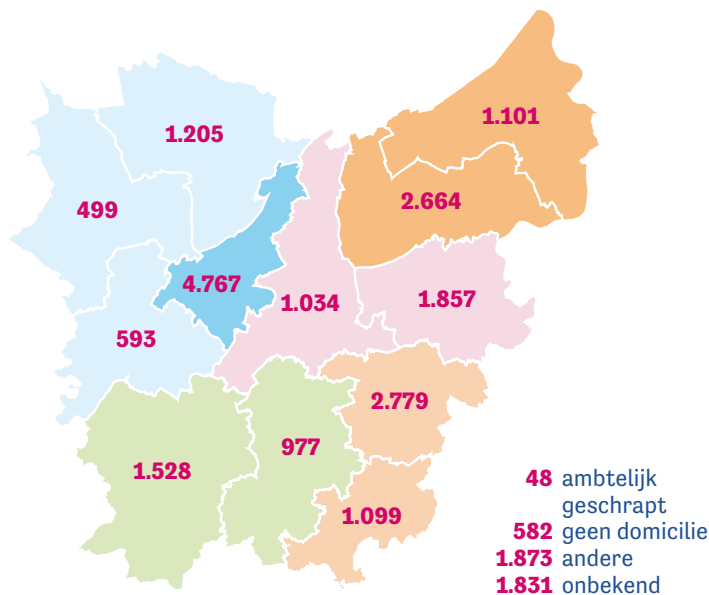
Mieke Van Durme

hulpverleningstraject een buddytraject. Mensen die de gevangenis verlaten krijgen een buddy toegewezen die hen zal ondersteunen gedurende de eerste maanden van hun vrijheid. Momenteel zijn we bezig met het indienen van een vervolgproject waarin we proberen om de connectie tussen de ex-gedetineerde en alle voorzieningen daarbuiten proberen te herstellen. Zo steken we tijd en energie in iets nieuws en toekomstgericht dat aansluit bij wat we al deden, in plaats van meer van hetzelfde te doen."

Sleutels tot 10 jaar succes: ons jaarverslag 2024

In 2024 vierde CAW Oost-Vlaanderen een bijzonder moment: 10 jaar bestaan! Tien jaar is niet zomaar een getal. Het is een mijlpaal die we met trots mogen markeren. Tien jaar om even bij stil te staan en te zeggen: wat een mooi mo(nu)ment om op terug te bliken. We kwamen op tal van terreinen tegemoet aan enkele maatschappelijke vraagstukken van onze tijd. Want de vraag naar psychosociale hulpverlening is groter dan ooit en de complexiteit van de uitdagingen is alleen maar toegenomen. Deze rode draad vind je doorheen dit hele jaarverslag terug. Op deze pagina's lichten we alvast een tip van de sluier ...

CAW Oost-Vlaanderen verleende in 2024 hulp aan **24.437** mensen

Zorg voor slachtoffers

Slachtoffers vragen vaak zelf geen hulp. Wij geloven in een nauwe en betrokken aanpak, gebaseerd op het principe van 'watchful waiting' (waakzaam afwachten). Dit betekent dat we proactief contact onderhouden, de evolutie van slachtoffers monitoren en de intensiteit van onze ondersteuning afstemmen op hun noden. De voorbije jaren hebben we sectorbreed gewerkt aan een beter afgestemde slachtofferhulp en een sterk methodisch kader. Dit resulteerde in de introductie van de onthaalmethodiek OSCAR, die we in 2024 verder hebben uitgerold binnen alle CAW-diensten Slachtofferhulp in Vlaanderen. Deze methodiek biedt zowel slachtoffers als hulpverleners een duidelijke structuur en ondersteuning vanaf het eerste contact.

2.603 mensen met een vraag over hulp aan slachtoffers

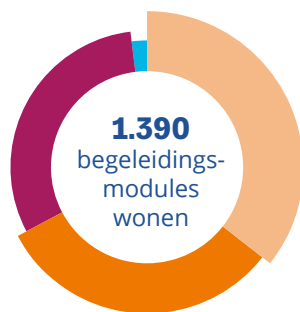
Top 3 thema's in de geboden hulpverlening

22% psychisch welbevinden

19% geweld tegen volwassenen

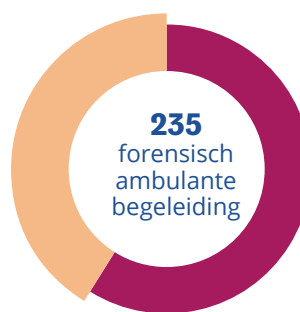
10% stress en draagkracht

Voorkomen en bestrijden van dak- en thuisloosheid

- 599 woonbegeleiding ambulante
- 536 preventie uithuiszetting
- 518 woonbegeleiding met verblijf
- 29 Housing First

Hulpverlening bij ouderschap en detentie

- 138 modules begeleiding pleger- en ouderschap
- 97 begeleidingen zorgtraject ouders van seksueel geweld (ZDSG)

6.854

mensen met een vraag over wonen

31.415

overnachtingen in de nachtopvang

8.938

Oproepen naar hulplijn gevangenis

1.636

gedetineerden en directe sociale omgeving op onthaal

25

OTiS- begeleidingen

NIEUW IN ONS JAARVERSLAG! Collega's aan het woord in podcasts

In dit jaarverslag blikken we niet alleen terug op de cijfers en prestaties van het voorbije jaar, maar laten we ook de mensen achter het werk aan het woord. Nieuw dit jaar zijn de podcasts: maar liefst 13 verdiepende gesprekken met collega's over hun vakgebied, visie en drijfveren. Geen vluchtige quotes, maar echte verhalen – openhartig, deskundig én verrassend. Beluister er hier alvast twee:

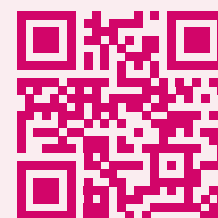
Collega's aan het woord over conflictueuze scheidingen

Collega's aan het woord over crisishulp

Bekijk het volledige jaarverslag hier

Podcasts beluisteren is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Daarom vind je in het jaarverslag een QR-code die leidt naar een uitgeschreven versie van alle afleveringen. Toegankelijkheid staat centraal bij CAW Oost-Vlaanderen, en zo zorgen we ervoor dat iedereen onze collega's kan horen – of dat nu met de oren of met de ogen is.

Een uniek boek voor kinderen in nood

Team Communicatie van CAW Oost-Vlaanderen werkt aan een bijzonder en hartverwarmend project: een boek speciaal voor kinderen die verblijven in opvangcentra en vluchthuizen.

Kinderen in moeilijke omstandigheden hebben nood aan verhalen en activiteiten die hen helpen om hun emoties te begrijpen en te uiten. Daarom maken we een boek dat zorgvuldig samengesteld is met activiteiten die passen bij de ontwikkeling en leefwereld van diverse leeftijdsgroepen:

- 4-5 jaar: met onder meer kleurplaten, voorleesverhalen en eenvoudige puzzels
- 6-12 jaar: mandala's, woordraadsels en speelse opdrachten
- 13-18 jaar: diepgaandere info, creatieve opdrachten en ruimte voor reflectie

Het boek, onderverdeeld in duidelijke onderdelen per leeftijdsgroep, biedt bovendien aangepaste info om kinderen en jongeren te helpen hun emoties beter te begrijpen en te uiten.

Samen maken we het verschil

Maar... om dit écht mooi en krachtig te maken, hebben we jouw hulp nodig. Kwalitatieve illustraties, vormgeving en drukwerk kosten geld.

Met jouw steun kunnen we ervoor zorgen dat elk kind een boek krijgt dat troost biedt, hen sterker maakt en een glimlach op hun gezicht tovert.

Doneer en geef hoop

Elke bijdrage helpt. Samen kunnen we deze kinderen iets waardevols geven in een moeilijke periode van hun leven.

Steun ons vandaag nog en maak het verschil in het leven van een kind!

Voor meer informatie over hoe je kunt bijdragen, neem contact op via communicatie@cawoostvlaanderen.be of stort direct op giftenrekening BE25 0689 0002 0082 met de vermelding 'kinderboek'.

Wat is CAW Oost-Vlaanderen?

Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW) Oost-Vlaanderen is een pluralistische organisatie die deskundige hulpverlening biedt aan iedereen met vragen of problemen in verband met welzijn.

CAW Oost-Vlaanderen **informeert, begeleidt en biedt onderdak** indien dat nodig is. Onze **doelgroepen** zijn mensen in kwetsbare situaties zoals daklozen, slachtoffers van geweld, jongeren, (ex-)gedetineerden, vluchtelingen, gebroken gezinnen enz. Onze hulpverlening is professioneel, vertrouwelijk en discreet.

Onze organisatie telt ongeveer 670 medewerkers en jaarlijks kloppen zo'n 25.000 mensen met een hulpvraag aan bij CAW Oost-Vlaanderen.

Volg CAW Oost-Vlaanderen via www.caw.be en www.facebook.com/cawoostvlaanderen. Contact opnemen kan onder meer telefonisch via 09 265 89 20.

Voor extra projecten en initiatieven zijn **giften, legaten en schenkingen** steeds welkom op BE25 0689 0002 0082 – BIC GKCCBEBB. Voor bijdrages vanaf 40 euro krijgt u van ons een fiscaal attest, goed voor een belastingvermindering van 45 %. Een gift van 100 euro kost u dus eigenlijk maar 55 euro.

DIRECTIE

GEERT HILLAERT /
Algemeen directeur
geerthillaert@cawoostvlaanderen.be

TINE VANDEBOSSCHE /
HR directeur
tinevandebossche@cawoostvlaanderen.be

ALAIN SLOCK /
Inhoudelijk directeur
alainslock@cawoostvlaanderen.be

BESTUURSORGaan

Kris Coenegrachts (voorzitter), Charlotte Colman, Christl Willems, Gerry Van de Steene, Guido van de Pontseele, Kathelijne Winderickx, Kathleen Van Haute, Kathleen Van Rysseghem, Mark Block, Sara Goossens, Stefan Bockstal, Thomas Vervae

OPGEKLOPT

IEDEREEN VERDIENT EEN THUIS

Je loopt er misschien elke dag voorbij. De vrouw met de boodschappentas die ogenschijnlijk wacht op iemand. De jongeman die elke avond op hetzelfde bankje zit met zijn blik op oneindig. Dakloos? Misschien. Thuisloos? Zeer waarschijnlijk.

In Oost-Vlaanderen – net als in de rest van Vlaanderen – leven duizenden mensen zonder een vaste plek om te wonen. Geen veilig bed, geen eigen sleutel. Volgens recente tellingen zijn er naar schatting 20.363 dak- en thuislozen, waaronder 6.295 kinderen. Deze mensen hebben dringend onze hulp nodig. Dak- en thuisloosheid betekent méér dan alleen geen (eigen) dak boven het hoofd hebben. Het is geen postadres hebben. Geen stabiele plek om je leven op te bouwen. Geen rust. Veel mensen leven verborgen. Bij vrienden, in opvang, in kraakpanden of zelfs in tentjes in een bos. Onzichtbaar voor velen, maar heel reëel voor henzelf.

En laten we het idee loslaten dat het 'hun eigen schuld' is. Vrouwen die vluchten voor geweld, jongeren die uit jeugdzorg komen, mensen die hun job verliezen of psychisch vastlopen ... De verhalen zijn divers, maar het probleem is hetzelfde: er is geen plek voor hen. Nog niet.

Daarom is het werk van organisaties zoals CAW Oost-Vlaanderen zo belangrijk. Wij staan letterlijk aan de frontlinie. We bieden opvang, begeleiding, een luisterend oor. We helpen mensen opnieuw stappen zetten naar een menswaardig bestaan. Maar dat kunnen we niet alleen.

Jij kan helpen. Nee – jij bént nodig. Met jouw steun kunnen we samen bouwen aan een samenleving waarin niemand wordt achtergelaten. Een gift – klein of groot – maakt een wereld van verschil. Door te doneren aan CAW Oost-Vlaanderen help je direct diegenen wie het meest kwetsbaar zijn. Uiteindelijk willen we allemaal hetzelfde, toch? Een plek waar we thuishkomen ... Laten we dat ook anderen gunnen.

Samen kunnen we bouwen aan een inclusievere samenleving waar niemand zonder een veilige thuis hoeft te zijn. Steun ons in onze missie om dak en thuisloosheid te beëindigen. Jouw gift telt!

Noël Callebaut

Stafmedewerker
fondsenwerving en communicatie
noelcallebaut@cawoostvlaanderen.be
09 432 00 60

“LUISTEREN IS GOUD WAARD”: HOE FRIDA HAAR KRACHT TERUGVOND BIJ HET CAW

Frida* vond de weg naar het CAW via slachtofferhulp toen bleek dat haar dochter langdurig misbruikt werd. Het proces loopt nog, maar Frida kreeg intussen de steun die ze zo hard nodig had. “Ik was helemaal uitgeput, maar bij het CAW voelde ik me geen nummer. Ze luisterden écht. En dat is goud waard.”

Frida's dochter sprak pas op haar vijftiende over het misbruik dat ze twee jaar lang door haar vader had ondergaan. “Ik ben meteen naar de politie gestapt om aangifte te doen. De vrouw van de sociale dienst verwees me toen door naar het CAW. En gelukkig maar, want ik had er nooit eerder van gehoord.”

“Al snel kwam ik bij Christine terecht en zij maakte echt tijd voor me: ik kon mijn verhaal kwijt, niet alleen over wat mijn dochter was overkomen, maar ook over mijn eigen problematische relatie. Ze verwees me door naar relatietherapeute Yannick – geen gemakkelijke opdracht, want mijn toenmalige partner bleek een narcist pur sang. Dankzij de gesprekken met Yannick kreeg ik de kracht

om afstand te nemen en me op mezelf te richten. Soms zei ze: ‘Breng hem maar niet meer mee, want met hem komen wij, en zeker ook jij, niet verder.’ Ik luisterde, want ik had nood aan die neutrale kijk. Na een tijdje kon ik hem echt loslaten.”

Die openheid en het respect dat Frida ervoer, betekenden alles voor haar “Ik had nooit het gevoel dat ik ‘zomaar’ een dossier was. Ze behandelen je echt als mens, niet als nummer. Ze vingden me niet alleen op, ze hielpen me ook meteen verder door me naar de juiste persoon door te verwijzen.”

De dochter praat minder open dan de mama, maar toch gaat het nu beter met haar. Voor Frida zelf is haar nieuwe start definitief ingezet. “Ik heb geen partner meer, maar dat is prima. Het is nu mijn dochter en ik, en samen doen we het goed. Ik zie Yannick nog maandelijks. Voor mij is zij als familie geworden. Ik kan mailen of sms'en als er iets is, ze staat altijd klaar. Wat ik vooral leerde, is dat achteromkijken geen zin heeft. Je moet vooruit. Dankzij het CAW vond ik opnieuw hoop en een luisterend oor. Daar ben ik héél dankbaar voor.”